

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/13/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720201589
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:1720201589.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Malíkovej a členiek senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Sone Vackovej, v právnej veci žalobcu: F. I. O., K., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. 7, G. - V., zastúpený: Hriadel & Heger, Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Odborárska 21, Bratislava - mestská časť Nové Mesto, IČO: 51 643 359, proti žalovanej: S. H. X., K., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XXA, J., zastúpená : Mgr. Ing. Ronald Kočiščák, advokát so sídlom Farská 12, Nitra, o zaplatenie sumy 100 000 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra (ďalej „súd prvej inštancie“) zo dňa 19. septembra 2022 č.k. 16C/32/2021-349 (ďalej „rozsudok súdu prvej inštancie“), takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania (výrok IV. a V.) zrušuje a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie pripustil zmenu petitu žaloby tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu vo výške istiny 100 000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 100 000 eur od 10. 10. 2020 až do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, konanie v časti o zaplatenie 5 000 eur zastavil, v zastavujúcej časti priznal žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi. Výrokom IV. žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že o výške bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím.

1.1. Vychádzal zo zisteného skutkového stavu, z ktorého vyplýva, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o pôžičke dňa 30. 11. 2016 (ďalej len „zmluva o pôžičke“), pričom podpis žalovanej bol úradne osvedčený. Ako veriteľ predmetnej pôžičky vystupoval žalobca, v pozícií dlžníka žalovaná, pričom strany boli identifikované dátumom narodenia, uvedením rodného čísla, a miestom trvalého pobytu. Predmetom zmluvy bolo požičanie peňazí veriteľom dlžníkovi vo výške 100 000 eur. Pôžička bola poskytnutá dlžníkovi pred podpisom zmluvy v hotovosti. Dlžník zároveň svojim podpisom potvrdil prevzatie sumy najneskôr do 30. 11. 2016. Strany si dohodli zmluvný úrok vo výške 15 000 eur za každé tri mesiace trvania pôžičky, jeho splatnosť je k dátumom v kalendárnom roku : 07.03, 07.06., 07.09 a 07.12. Zmluvné strany sa dohodli, že dlžník vráti veriteľovi dlh jednorazovo v lehote troch mesiacov odo dňa vyžiadania veriteľa, v hotovosti v mieste bydliska veriteľa. Taktiež sa zmluvné strany dohodli pre prípad omeškania dlžníka so zaplatením dlhu na zákonom úroku z omeškania a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti dlhu až do úplného zaplatenia.

1.1.1. Žalobca dňa 18. 05. 2017 realizoval vklad v hotovosti vo výške 14 500 eur na účet N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ktorý mal patriť žalovanej. Z výpisu na č. I. XX spisu vyplýva, že žalovanej, označenej ako príjemca, bola dňa 18. 09. 2017 zaslaná suma 42 500 eur, s poznámkou „pôžička“. Z predloženého výpisu - detail platby zo dňa 18. 09. 2017 vyplýva, že žalobca odoslal platbu vo výške 50 000 eur a to na účet N XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, ktorý mal patriť žalovanej. Z výpisu - detail pohybu účtu F. N vyplýva, že na účet príjemcu, žalovanej bola zaslaná suma vo výške XX 000 eur dňa 04. 12. 2017.

1.1.2. Z výzvy zo dňa 08. 06. 2020 adresovanej žalovanej, vyplýva, že žalobca vyzýval žalovanú na vrátenie pôžičky vo výške 100 000 eur do 3 mesiacov od doručenia výzvy v zmysle článku IV. zmluvy o pôžičke. Z podacieho hárku (č. I. 57 spisu) k predmetnému listu vyplýva odoslanie predmetnej listiny na poštovú prepravu dňa 16. 06. 2020, pričom zásielka sa vrátila odosielateľovi z dôvodu neprevzatia odbernej lehoty žalovanou dňa 09. 07. 2020. Z výpisu z účtu Slovenskej sporiteľne - aplikácie A. (č. I. 168 po zmene skutkových tvrdení) vyplýva odoslanie sumy 93 709,51 eura a to dňa 28. 12. 2016 na účet príjemcu IBAN: N Z predloženej komunikácie vyplýva súkromná a intímna komunikácia strán sporu.

1.2. Po právnej stránke napadnutý rozsudok odôvodnil ustanovením § 488, § 489, § 494, § 657 Občianskeho zákonníka (zákon číslo 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov).

1.3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie pripomenul, že sporové konanie je kontradiktórnym konaním, v ktorom sa prioritizuje procesná aktivita a procesná diligencia strán sporu. Ďalej uviedol teóriu týkajúcu sa dôkazného bremena, preukázania tvrdení strán sporu, ako aj právnu teóriu týkajúcu sa zmluvy o pôžičke. Konštatoval, že medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvy o pôžičke, sporným však bolo, či skutočne, t. j. aj reálne došlo k odovzdaniu peňažných prostriedkov vo výške 100 000 eur. Dôkazné bremeno zaťažuje veriteľa, ktorý musí bez pochybností preukázať odovzdanie peňažných prostriedkov dlžníkovi. Konštatoval, že z článku II. zmluvy o pôžičke rezultuje dohoda strán o tom, že peňažné prostriedky v uvedenej výške boli poskytnuté dlžníkovi pred podpisom zmluvy v hotovosti, čo dlžník zároveň svojim podpisom aj potvrdil. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na rozpory v tvrdení žalobcu, ktorý najskôr tvrdil, že pôžička bola bezhotovostnou pôžičkou, ktorá skutočnosť je v rozpore so zmluvou o pôžičke. Žalobca v priebehu konania predložil výpis z elektronického bankovníctva, podľa ktorého mal uskutočniť prevod sumy vo výške 93 709,15 eura dňa 28. 12. 2016, pričom táto skutočnosť je opäť v rozpore so zmluvou o pôžičke, kde mal dlžník potvrdiť prevzatie peňazí najneskôr do 30. 11. 2016. Takýto prevod určite možno označiť za nesúvisiaci s predmetom sporu, mohol súvisieť s inými pôžičkami žalobcu a žalovanej. Pokiaľ žalobca poskytol predmetné finančné prostriedky žalovanej bezhotovostne, tieto však nemohli byť titulom predmetnej zmluvy o pôžičke, pretože v danom čase mali byť poskytnuté výlučne len hotovostnou formou.

1.4. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že zmluva o pôžičke ako reálny kontrakt ani nevznikol, pretože žaloba neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal reálne poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej, nevysvetlil logický rozpor medzi zmluvne dojednanou formou pôžičky peňažných prostriedkov hotovostne x verzus následne tvrdenie o ich poskytnutí bezhotovostne, ale aj príkry rozpor v dátumoch, kedy malo prísť k ich poskytnutiu. Žalobu preto celom rozsahu zamietol.

1.5. Námietku žalovanej o premlčaní nároku žalobcu neakceptoval, nakoľko premlčacia doba začala plynúť dňom splatnosti dlhu, ktorá nastala v roku 2020, kedy bola podaná aj žaloba.

1.6. K návrhu na vykonanie dokazovania zo strany žalobcu a to uložením povinnosti žalovanej predložiť doklad, že suma bola zaslaná na jej účet, ako aj predložením chronológie komunikácie, súd prvej inštancie poznamenal, že na takýto návrh ani neprihliadol, pretože žalobca mohol tento návrh na vykonanie dokazovania predložiť skôr, avšak tak neurobil, hoci mu v tom nič nebránilo, pretože skutočnosti, ktoré uvádzal mu museli byť známe už v čase, keď mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie, pretože výzva na uplatnenie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany mu bola doručená dňa 29. 12. 2021 spolu s výzvou na vyjadrenie sa. V tomto kontexte ďalej uviedol, že ani pasivita protistrany, t. j. žalovanej nie je dôvodom na neuplatnenie návrhov na vykonanie dokazovanie, nie je zrejmé, prečo žalobca zostal pasívny takmer deväť mesiacov, t.j. prečo dôkazy navrhované na pojednávaní nenavrhol skôr. Keďže takéto konanie žalobcu na pojednávaní by spôsobilo, že súd by musel pojednávanie opätovne odročiť, čo by ani nebolo hospodárne, keďže mal v čase rozhodnutia k dispozícii listinné dôkazy a výsluch žalobcu, ktoré mu umožnili rozhodnúť vo veci samej, nemohol prihliadnuť na návrhy na doplnenie dokazovania.

1.7. Následne sa z hľadiska hospodárnosti nezaoberal výškou dohodnutého úroku v zmluve o pôžičke, nakoľko si žalobca tento ani neuplatňoval.

1.8. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“) tak, že úspešnej žalovanej priznal voči žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100%, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP nevzhladol.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol odvolaním žalobca. Dôvodil, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie

prostriedky procesného úroku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g/ CSP), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

2.1. Porušenie práva na spravodlivý proces vidí odvolateľ v tom, že súd prvej inštancie nepostupoval v súlade s ustanovením § 181 ods. 2 CSP a neurčil, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré považuje súd za nesporné a neuviedol, ktoré dôkazy vykoná a ktoré nevykoná a navyše absolútne žiadnym spôsobom neuviedol svoje predbežné právne posúdenie. Tým znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva.

2.2. Odvolateľ ďalej vytyka súdu prvej inštancie nesprávne vyhodnotenie dôkazov predložených v konaní. Na rozdiel od žalobcu, ktorý svoje tvrdenie preukázal najmä predložením písomnej zmluvy o pôžičke, svojou výpoveďou na pojednávaní, žalovaná nepredložila ani jediný dôkaz o pravdivosti jej tvrdení. Nie je zrejmé, a to ani z odôvodnenia rozsudku, z akého dôvodu sa súd stotožnil práve s ničím nepodloženými argumentami žalovanej, ktorá iba všeobecne poprela tvrdenia žalobcu, avšak svoje tvrdenia nepodložila žiadnymi ďalšími dôkazmi. Jedným z dôkazov, ktorý predložil žalobca na podporu svojich tvrdení bola aj spoločná komunikácia žalobcu a žalovanej, z ktorej vyplýva reálne poskytnutie finančných prostriedkov žalobcom žalovanej. Súd prvej inštancie však tento dôkaz vyhodnotil na ťarchu samotného žalobcu. Potvrdenie tvrdenia žalobcu o poskytnutí finančných prostriedkov žalovanej vyplýva aj z uznesenia o odmietnutí trestného stíhania, ktoré predkladá odvolaciemu súdu, ale aj z výpovede žalobcu na pojednávaní. Súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov pochybil a nevykonal ich správne, keďže neprihliadol na nezrovnalosti, v dôsledku čoho nemohol ani dospieť k správne skutkovému ani právne stavu v tejto veci. Napriek týmto rozporom súd prvej inštancie vyhodnotil situáciu v prospech žalovanej napriek tomu, že z jej strany nedošlo k účinnému popretiu jeho tvrdení.

2.2.1. Odvolateľ v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 151 CSP, ako aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS XX/XXXX o unesení dôkazného bremena. Dodal, že súd prvej inštancie pripísal celé dôkazné bremeno na ťarchu žalobcu, bez ohľadu na skutočnosť, že jediným dôkazom žalovanej je slovné popretie tvrdení žalobcu, bez akéhokoľvek relevantného potvrdenia ňou tvrdených skutočností. Súd prvej inštancie v konaní povýšil ničím nepodložené tvrdenia žalovanej nad žalobcom predložené dôkazy, ktoré dokonca vyložil v neprospech žalobcu, aj napriek skutočnosti, že z nich jednoznačne vyplývala oprávnenosť nároku žalobcu.

2.2.2. Žalovaná v priebehu konania nespochybnila žiadne zmluvy o pôžičke, vrátane zmluvy zo dňa 30. 11. 2016 a ani svoje úradne overené podpisy na zmluvách, čo nasvedčuje tomu, že všetky zmluvy o pôžičke, vrátane spornej, reálne existovali, pričom, poskytnutie finančných prostriedkov na základe zmlúv o pôžičke žalovaná len účelovo popiera.

2.2.3. Odvolateľ ďalej poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v časti, v ktorej poukazuje na koncentráciu konania. Opätovne dáva do pozornosti, že ak by mu bol zo strany súdu prvej inštancie prezentovaný predbežný právny názor, tak by dôkazy navrhované na pojednávaní dňa 19. 09. 2022, ktoré bolo jediné v predmetnej veci, uplatnil včas aj vzhľadom na hospodárnosť konania. Na základe toho predkladá odvolaciemu súdu trestné oznámenie z 15. 03. 2018, výpis z účtu žalobcu zo dňa 04. 12. 2017, na ktorý žalovaná zaslala sumu vo výške 10 000 eur, ktorá predstavovala poslednú akúkoľvek úhradu úrokov zo všetkých zmlúv o pôžičke zo strany žalovanej. Aj s poukazom na tieto skutočnosti je zrejmé, že žalobca odovzdal žalovanej finančné prostriedky.

2.2.4. Ďalej odvolateľ dal do pozornosti odvolaciemu súdu, že súd prvej inštancie nemal záujem vykonať v danom konaní žiaden dôkaz, nakoľko aj výsluch samotného žalobcu, ktorý bol navrhovaný už v samotnej žalobe, nebol súdu prvej inštancie po vôli, čo vyplýva aj zo zvukovej nahrávky z pojednávania s odôvodnením, že výsluch žalobcu nebol vopred navrhnutý, pričom opak je pravdou. Taktiež nemal záujem vypočuť ani žalovanú ku všetkým skutočnostiam, pričom sama žalovaná sa ani jedného pojednávania nezúčastnila. Je preto toho názoru, že výsluch samotnej žalovanej v danom konaní bol a je nutný a súčasne má za to, že súd prvej inštancie mal žalovanej uložiť povinnosť predložiť do konania výpisy z účtu, obsahom ktorých by boli finančné transakcie žalobcu a žalovanej, a ktoré by preukázali, že žalovaná v období rokov 2017 až 2018 prijímala od žalobcu finančné prostriedky.

2.2.5. Súdu prvej inštancie odvolateľ ďalej vytyka, že nesprávne vyhodnotil situáciu ohľadne predmetnej zmluvy o pôžičke zo dňa 30. 11. 2016, ktorá obsahuje podpisy oboch zmluvných strán, pričom podpis žalovanej na zmluve bol aj úradne overený pred matričným úradom. Je teda zrejmé, že zo strany žalobcu išlo o prejav vôle, ktorým žalovanej peniaze požičal a o prejav vôle žalovanej, ktorým peňažné plnenie od žalobcu prijala. Zotrvál na svojom tvrdení, že žalovanej poskytol finančné prostriedky hotovosťou, pričom v podaní zo dňa 04. 05. 2022 omylom a neúmyselne uviedol, že poskytol finančné prostriedky bezhotovostným prevodom. Toto tvrdenie sa vyskytlo len v jednom podaní žalobcu z dôvodu zámeny zmlúv o pôžičke, ako aj viacerých dôkazov, ktoré boli predkladané v trestnom konaní.

2.2.6. Žalobca, odvolateľ, je toho názoru, že uniesol bremeno tvrdenia, nakoľko tvrdil a uviedol skutkové okolnosti rozhodujúce pre posúdenie vzniku nároku na zaplatenie sumy 100 000 eur z titulu reálneho kontraktu, ktorým bola zmluva o pôžičke zo dňa 30. 11. 2016. Súd prvej inštancie sa svojvoľne zaoberal prezentovanými argumentami, pričom všetky dôkazy v podstate vyložil v neprospech žalobcu. Všetka dôkazná povinnosť bola pripísaná jedine žalobcovi, pričom žalovaná v tomto konaní nepredložila absolútne žiadny dôkaz a svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nedokázala ani neverifikovala.

2.3. Odvolateľ v podanom odvolaní namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré považuje za nepresvedčivé a nespĺňajúce kvalitatívne aj kvantitatívne požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Je toho názoru, že v konaní predložil dôkazy, preukazujúce jeho tvrdenia o poskytnutí finančných prostriedkov žalovanej na základe predmetnej zmluvy o pôžičke, ktorá obsahuje aj úradne overený podpis žalovanej. V súvislosti s riadnym odôvodnením napadnutého rozsudku poukázal na uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 108/2007, I. ÚS 256/2005, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci I. v. S. č. XXXXX/XX. Dodal, že zatiaľ čo súd žiadne tvrdenie žalovanej nepovažoval za sporné, resp. považoval ich za preukázané, tvrdenia žalobcu, ktoré ani neboli účinne popreté, považoval za sporné a nepreukázané. Z takéhoto prístupu súdu je možné konštatovať, že nebola dodržaná v konaní rovnosť strán, keďže všetky dôkazy predložené žalobcom na preukázanie jeho nároku, boli vykladané na ťarchu žalobcu, pričom absolútne nekriticky sa súd postavil k hodnoteniu konania žalovanej. Poukázal tiež na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/98/2017, Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 200/09, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva sp. zn. 1509/02 vo veci Y. v. Rusko. Žalobca dodal, že si je vedomý skutočnosti, že súd nie je povinný odpovedať na všetky otázky predložené sporovou stranou, avšak v tomto prípade sa súd v odôvodnení takmer vôbec nezaoberal tvrdenými skutočnosťami a predloženými dôkazmi žalobcom, nevysporiadal sa náležite s týmito skutočnosťami a všetky dôkazy vykladal výlučne v prospech žalovanej napriek tomu, že jediným dôkazným prostriedkom žalovanej bolo ničím nepodložené písomné vyjadrenie, nakoľko žalovaná ani osobne pred súdom nevypovedala.

2.3.1. Odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je dostatočne odôvodnené, pôsobí ako celok nepresvedčivo a arbitrárne. Podľa názoru žalobcu je teda možné ustáliť, že predmetný rozsudok nevyhovuje ústavným požiadavkám na riadne a presvedčivé odôvodnenie, čo zakladá odvolací dôvod.

2.4. Odvolateľ ďalej v podanom odvolaní využíva možnosť použiť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré nemohol použiť v konaní na súde prvej inštancie v dôsledku neuvedenia predbežného právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 311/07, uznesenia krajských súdov. K odvolaniu pripojil ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, a to uznesenie o odmietnutí trestného oznámenia zo dňa 13. 08. 2018, trestné oznámenie, výpis z účtu zo dňa 04. 12. 2017, výpisy z účtu P. a.s. a N. a.s.

2.5. Navrhuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, zákon číslo 160/2015, účinný od 01. 07. 2016, ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a v zákonom stanovenej lehote (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 363 a nasl. CSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 ods.1 CSP, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Predmetom konania v danej veci je žaloba žalobcu, ktorou sa domáha uloženia povinnosti žalovanej, zaplatiť mu sumu 100 000 eur z titulu pôžičky, ktorú žalovaná žalobcovi nevrátila. Žalovaná všeobecne, bez ďalšieho dôkazu iba vyslovila, že žiadne peniaze neprevzala.

5.1. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu napadnutým rozsudkom zamietol. Dôvodil tým, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno tvrdenia, že skutočne, reálne odovzdal žalovanej finančné prostriedky.

5.2. S rozsudkom súdu prvej inštancie sa nestotožnil žalobca, ktorý ho napadol odvolaním, pričom dôvodila tým, že súd prvej inštancie vec nesprávne vyhodnotil po skutkovej stránke, nakoľko sa vôbec nezaoberal tvrdeniami žalobcu, ním predloženými dôkazmi, ako písomnou zmluvou o pôžičke, či predloženou korešpondenciou. Namieta nedostatočné odôvodnenie rozsudku, procesné pochybenie spočívajúce v nedodržaní ustanovenia § 181 ods. 2 CSP.

5.3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Na námietku odvolateľa, ktorý vytkol súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci a neúplné zistenie skutkového stavu veci, na základe ktorého dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako i vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 389 CSP, zaoberal sa odvolací súd prioritne otázkou, či konanie v danej veci netrpí niektorou z väd vymenovaných v § 389 ods. 1 písm. a/ až písm. d/ CSP (či v danej veci neboli splnené procesné podmienky, či súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonával navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.).

8. Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 389 ods. 1 písm. b/ CSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach SR ustanovuje § 220 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, jasne, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia 220 CSP pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú, a napokon tiež len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa strane konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

9. Preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie však tieto požiadavky nespĺňa a to z viacerých dôvodov. 9.1. Jedným z dôvodov je nedostatočné, takmer arbitrárne a až možno svojvoľné odôvodnenie napadnutého rozsudku, ktoré nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Odvolací súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie sa vôbec v napadnutom rozsudku nezaoberal dôkazmi predloženými žalobcom, predovšetkým predloženou písomnou zmluvou o pôžičke, z ktorej vyplýva, že žalovaná svojim podpisom (overeným štátnym orgánom) potvrdila prevzatie peňazí. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku iba skonštatoval, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno svojho tvrdenia, že žalovanej finančné prostriedky poskytol. Už vôbec sa nezaoberal skutočnosťou, že žalobca písomnou zmluvou preukázal uzavretie zmluvy o pôžičke, v ktorej žalovaná svojim podpisom potvrdila prevzatie požičanej sumy. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku neodôvodnil, z akého dôvodu tento

dôkaz odignoroval. Taktiež sa nezaoberal skutočnosťou, a ani nezdôvodnil, prečo vychádzal z tvrdení žalovanej, napriek tomu, že žalovaná vôbec svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukázala.

10. Ďalším dôvodom je hodnotenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Procesnoprávnym následkom neunesenia dôkazného bremena stranou sporu je jeho neúspech v spore. Pod vyhodnotením dôkazov je treba rozumieť aj zhodnotenie absencie dôkazov (vedúcej k neuneseniu dôkazného bremena). Ak súd rozhoduje v situácii dôkaznej núdze, dopad (neúspech) sa pričíta účastníkovi, na ktorom leží podľa predpisov hmotného práva dôkazné bremeno (zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva). Rozsah dôkazného bremena, teda okruh skutočností, ktoré musí účastník preukázať, zásadne určuje hmotnoprávna norma, ktorá je na sporný vzťah aplikovaná. Z nej potom vyplýva i to, kto je nositeľom dôkazného bremena, teda ktorý z účastníkov je povinný stanovený okruh skutočností preukázať. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že zmluva o pôžičke podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka je reálnym kontraktom, ktorý vyžaduje reálne odovzdanie finančných prostriedkov veriteľom dlžníkovi. Táto skutočnosť musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Dôkazné bremeno zaťažuje žalobcu, v ktorého záujme je preukázanie pravdivosti ním tvrdených skutočností, zakladajúcich ním tvrdené právo. Na druhej strane žalovaného zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v preukázaní skutočností, ktoré vylučujú existenciu uplatňovaného práva, ak jeho existenciu žalobca preukázal (napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo 403/2014, 7Cdo 110/2020, 2Cdo 256/2012, 8Cdo 140/2018).

10.1. Týmito závermi vyšších súdnych autorít sa súd prvej inštancie neriadil. V danej veci je nesporné, že žalobca tým, že predložil súdu písomnú zmluvu o pôžičke, v ktorej žalovaná svojim podpisom (overeným štátnou inštitúciou) potvrdila prevzatie peňazí, preukázal svoje tvrdenie, že žalovanej poskytol finančné prostriedky uvedené v tejto zmluve. Za situácie, že žalovaná v konaní iba všeobecne tvrdila, že jej žalobca peniaze neodovzdal, bez akéhokoľvek iného dôkazu, dôkazné bremeno tvrdenia a preukázania, že jej peniaze neboli odovzdané, prešlo na žalovanú. Žalovaná však žiadny dôkaz na preukázanie tohto svojho tvrdenia nepredložila, resp. ani nenavrhol vykonať. Súd prvej inštancie nepovažoval v tejto súvislosti ani za potrebné žalovanú k tejto skutočnosti vypočuť. Postačilo mu iba strohé konštatovanie žalovanej, že žalobca jej peniaze neodovzdal. Odvolaciemu súdu je jasné a zrejmé, že nie je možné preukázať negatívne skutočnosti, avšak povinnosťou žalovanej bolo minimálne sa snažiť vyvrátiť tvrdenia žalobcu o poskytnutí finančných prostriedkov za situácie, že sama svojim podpisom (overeným) prevzatie finančných prostriedkov od žalobcu potvrdila. Odvolací súd poznamenáva, že žalovaná bola v celom konaní pred súdom prvej inštancie úplne pasívna. Iba jedno jediné vyjadrenie, a to jej právnym zástupcom, poskytla súdu, v ktorom iba jednou vetou uviedla, že žalobca jej peniaze neodovzdal. Žiadne skutočnosti, okolnosti, resp. dôkazy, či vyjadrenia, ktoré by toto tvrdenie žalovanej preukázali a vyvrátili tvrdenia žalobcu o poskytnutí peňazí, súdu neposkytla. Súd prvej inštancie aj na tejto skutočnosti (pasivite žalovanej) založil svoje rozhodnutie a žalobu žalobcu zamietol. Vôbec nebral do úvahy tvrdenia žalobcu, že so žalovanou uzavrel viaceré zmluvy o pôžičke, nevyhodnotil vôbec komunikáciu, ktorú žalobca súdu na preukázanie svojich tvrdení poskytol. Z uvedeného dôvodu je záver súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena žalobcom predčasný.

11. Odvolací súd sa nestotožnil ani s dôvodom súdu prvej inštancie, aj pre ktorý rozhodol zamietnutím žaloby žalobcu, a to pre rozporné vyjadrenia žalobcu týkajúce sa poskytnutia finančných prostriedkov žalovanej, či to bolo hotovostným poskytnutím peňazí, resp. bezhotovostným. Ak súdu prvej inštancie vyvstali tieto rozpory, bolo jeho povinnosťou ich odstrániť, či už výsluchom samotného žalobcu, resp. aj vykonaním navrhnutých dôkazov. Žalobca v priebehu konania navrhol vykonanie dôkazov za účelom preukázania reálneho poskytnutia peňazí žalovanej, avšak súd prvej inštancie tieto dôkazy nevykonal s odôvodnením, že mal tento návrh na vykonanie dokazovania urobiť skôr, čo však neurobil, hoci mu v tom nič nebránilo, pretože skutočnosti, ktoré uvádzal mu museli byť známe už v čase, keď mu bolo doručené predvolanie na pojednávanie. Poukázal na ustanovenie § 153 ods. 1 CSP o sudcovskej koncentrácii.

11.1. V tejto súvislosti odvolací súd iba dodáva, že nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno založiť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ku ktorej overeniu alebo vyvráteniu je navrhnutý dôkaz, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania; ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd

postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 13. decembra 2022 sp.zn. 7Cdo/262/2021).

11.2. Súd prvej inštancie však návrhy žalobcu, ktorými sa snažil preukázať poskytnutie finančných prostriedkov žalovanej, ktorá skutočnosť je bezpochyby rozhodujúcou pre rozhodnutie v danej veci, vôbec neakceptoval s odôvodnením, že neboli predložené pred pojednávaním. Ak súd prvej inštancie pri rozhodovaní o vykonaní dôkazov vychádzal z uznesenia Krajského súdu v Trnave, odvolací súd sa s týmto nestotožnil a iba zdôrazňuje, že uznesenie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím, ktoré je právne záväzné pre rozhodovanie v iných veciach. Súd prvej inštancie sa odvoláva na pasivitu žalobcu a oneskorené (až na prvom pojednávaní) predložené návrhy na vykonanie dokazovania, ktorá pasivita musí ísť na úkor žalobcu. Skutočnosťou, že žalovaná vôbec svoje tvrdenie o tom, že žalobca jej neodovzdal predmet pôžičky nepreukázala, resp. nemala ani snahu vyvrátiť tvrdenia žalobcu, súd prvej inštancie odignoroval. Žalovaná bola v priebehu celého konania úplne pasívna, nezúčastnila sa pojednávania a ani na odvolanie žalobcu, jeho tvrdenia a dôvody v ňom uvedené, vôbec nereagovala. Z uvedeného dôvodu odvolací súd iba konštatuje nedostatočné zistenie skutkového stavu.

11.3. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o neakceptovaní námietky premlčania, ktorú vzniesla žalovaná. Nárok žalobcu premlčaný nie je.

12. S poukazom na vyššie uvedené závery odvolacieho súdu o nedostatočnom zistení skutkového stavu, nesprávnom právnom posúdení, nevykonaní navrhnutých dôkazov, nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, nemal odvolací súd inú možnosť, ako napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátiť na nové konanie.

13. V ďalšom konaní bude postupovať podľa príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku, súc viazaný vyššie uvedeným záverom odvolacieho súdu, vyhodnotí všetky listinné dôkazy tak jednotlivo, ako aj v ich súhrne, taktiež vykoná dokazovanie, ktoré strany sporu navrhnú, prípadne na návrhy strán sporu doplní dokazovanie tak, aby mal k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie v danej veci. Zároveň sa bude zaoberať aj dôvodmi a skutočnosťami uvedenými v podanom odvolaní zo strany žalobcu. Následne, po vyhodnotení dôkazov v danej veci opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie, podľa § 220 CSP odôvodní tak, aby bolo odvolacím súdom v prípade podaného odvolania, riadne preskúmateľné.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).